

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. MSP-486/2015-OD-SPZ/4
Počet listů: 2
Přílohy: 6

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. M. T., – stížnost pro porušení zákona

Příloha: spisy Krajského soudu v Plzni sp. zn. 5 T 12/2010 a 3 T 2/2008

opisy dopisů ČAK ze dne 11. 6. 2012, sp. zn. K 8/2012, a ze dne 18. 6. 2012,
sp. zn. 09-0219/11

rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. III. ÚS 2606/11

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněné M. T.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 6. 2011, č. j. 7 To 63/2011-99, jímž byla podle ust. § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako nedůvodná zamítnuta stížnost obviněné M. T. proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 5. 2011, č. j. 5 T 12/2010-85.

Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 5. 2011, č. j. 5 T 12/2010-85, byl podle § 283 písm. d) trestního řádu zamítnut pro nedůvodnost návrh obviněné M. T. na povolení obnovy řízení ze dne 12. 11. 2010 v trestní věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 3 T 2/2008 (ve výroku rozhodnutí uvedena nesprávně sp. zn. 4 T 3/2008).

Usnesení nalézacího soudu bylo vyhlášeno ve veřejném zasedání dne 2. 5. 2011 za přítomnosti státního zástupce, obhájkyň obviněné a samotné obviněné (viz protokol na č. l. 76 tr. spisu), přičemž obviněná proti němu podala stížnost přímo do protokolu. Opisy písemného vyhotovení usnesení byly doručeny jednak obviněné dne 30. 5. 2011 a jednak její obhájkyňi dne 26. 5. 2011 a státnímu zástupci dne 27. 5. 2011 (doklady o tom jsou připojeny na č. l. 88 tr. spisu verte).

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že obviněná minimálně ode dne 30. 5. 2011 a její obhájkyň ode dne 26. 5. 2011 znaly důvody, které vedly nalézací soud k zamítnutí návrhu obviněné na povolení obnovy řízení v trestní věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 3 T 2/2008, a měly tedy možnost se k těmto důvodům vyjádřit a uvést vše, co mohly považovat za relevantní ke zvrácení tohoto rozhodnutí ve stížnostním řízení. Přesto obviněná sama žádné odůvodnění stížnosti v písemné formě nezpracovala a neučinila tak ani její obhájkyň, byť z obsahu spisu je zřejmé, že dne 17. 6. 2011 u Vrchního soudu v Praze v době od 09,45 hod. do 14,00 hod. předmětný spis studovala (viz č. l. 96

tr. spisu). K tomu je možno dodat, že na základě stížnosti občanského sdružení Šalamoun, Spolku na podporu nezávislé justice v ČR, ke které se připojila obviněná, byla advokátka kárně potrestána Českou advokátní komorou.

Vrchní soud v Praze o stížnosti obviněné rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 28. 6. 2011 pod č. j. 7 To 63/2011-99 tak, že tuto stížnost jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl.

V odůvodnění svého rozhodnutí přitom mimo jiné uvedl, že obviněná proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 5. 2011 č. j. 5 T 12/2010-85 podala stížnost ihned po jejím vyhlášení, nicméně tento opravný prostředek ani prostřednictvím své obhájkyne, která se dne 17. 6. 2011 od 9.45 hod. do 14,00 hod. věnovala u stížnostního soudu studiu spisu, neodůvodnila. Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 trestního řádu správnost výroku napadeného usnesení i správnost řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost není důvodná.

Podle § 145 odst. 2 trestního řádu lze stížnost opřít o nové skutečnosti a důvody.

Podle ustanovení § 147 odst. 1 trestního řádu při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán

- a) správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a
- b) řízení předcházející napadenému usnesení.

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu, nadřízený orgán stížnost zamítne, není-li důvodná.

Podle § 251 odst. 1 trestního řádu, nesplňuje-li odvolání státního zástupce, odvolání, které podal za obžalovaného jeho obhájce, nebo odvolání, které podal za poškozeného nebo za zúčastněnou osobu jejich zmocněnec, náležitosti obsahu odvolání podle § 249 odst. 1, vyzve je předseda senátu, aby vady odstranili ve lhůtě pěti dnů, kterou jim zároveň stanoví, a upozorní je, že jinak bude odvolání odmítnuto podle § 253 odst. 3. Stejně postupuje, pokud takové odvolání podal obžalovaný, který má obhájce, poškozený nebo zúčastněná osoba, kteří mají zmocněnce.

Podle ustanovení § 265h odst. 1 trestního řádu, nesplňuje-li dovolání nejvyššího státního zástupce nebo dovolání obviněného podané jeho obhájcem náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1, vyzve je předseda senátu, aby vady odstranili ve lhůtě dvou týdnů, kterou jim zároveň stanoví, a upozorní je, že jinak bude dovolání odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. d) trestního řádu.

Uvedenou povinnost stížnostnímu soudu, ale ani soudu prvního stupně, žádné ustanovení trestního řádu upravující postup ve stížnostním řízení neukládá. Postup soudu ve stížnostním řízení vychází z rozsahu přezkumné povinnosti, vymezené v ustanovení § 147 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu tak, že při rozhodování o stížnosti musí přezkoumat nadřízený orgán správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení. Bylo tudíž povinností stížnostního soudu zabývat se všemi aspekty napadeného rozhodnutí a rovněž i celým řízením, které tomuto rozhodnutí předcházelo, což se v dané věci zjevně stalo. Vrchní soud v Praze, jako soud stížnostní, s ohledem na chybějící odůvodnění stížnosti obviněné v rámci přezkumu vzal v úvahu a zabýval se všemi námitkami obhajoby, které byly uplatněny u soudu prvního stupně, a rovněž i argumenty uplatněnými již v samotném návrhu na povolení obnovy řízení. Přitom se všemi těmito námitkami a argumenty se také v odůvodnění svého rozhodnutí náležitým způsobemypořádal.

Vycházíme-li však z recentní judikatury Ústavního soudu (viz např. rozhodnutí III. ÚS 303/04, III. ÚS 457/05 a I. ÚS 160/09), podle které usnesení o opravném prostředku ve smyslu § 137 odst. 4 trestního řádu se svým významem blíží rozsudku, z čehož se odvíjí také povinnost soudu jeho opis oprávněným osobám písemně doručit, aby měly možnost se vyjádřit k odůvodnění rozhodnutí, vyvstává, resp. se nabízí otázka, zda je také třeba v řízení o návrhu na povolení obnovy připustit použití ustanovení § 251 odst. 1 trestního řádu, event. ust. § 265h odst. 1 trestního řádu per analogiam, když navíc podle ustanovení § 145 odst. 2 trestního řádu lze stížnost směřující do usnesení opřít o nové skutečnosti a důkazy. V těchto souvislostech pak lze mít vážné pochybnosti o tom, zda

v dané věci nedošlo k procesnímu pochybení, pokud předseda senátu nevyzval obviněnou ani její obhájkyň k odstranění vad stížnosti, resp. k jejímu odůvodnění ve stanovené lhůtě, což mohlo mít za následek zejména zkrácení práva obviněné na soudní ochranu a spravedlivý proces, a tedy porušení článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle názoru Ústavního soudu prezentovaného ve shora zmíněných rozhodnutích jsou ve vztahu k teleologickému výkladu orgány veřejné moci povinny jednotlivá ustanovení jednoduchého práva interpretovat a aplikovat v první řadě vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných základních práv a svobod, tj. v daném případě in favorem procesně oprávněné. Tudíž i při případné, hypoteticky možné konkurenci více metodologicky a racionálně obhajitelných interpretačních alternativ je nutno zvolit jako výsledek výkladu tu, která opodstatněně nabývá přednosti před ostatními, tj. upřednostnit takovou, která je ústavně konformnější.

Po seznámení s obsahem trestního spisu mám tedy za to, že ačkoli takovouto či obdobnou povinnost stížnostnímu soudu, ale ani soudu prvního stupně, žádné ustanovení trestního řádu upravující postup ve stížnostním řízení výslovně neukládá, přičemž postup soudu ve stížnostním řízení vychází z rozsahu přezkumné povinnosti, vymezené v ustanovení § 147 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu, nelze však na straně druhé apriori vyloučit, že v rámci řádně odůvodněné stížnosti by obhajoba uplatnila nové skutečnosti nebo důkazy (tzv. nova), což trestní řád v ustanovení § 145 odst. 2 výslovně připouští. Domnívám se proto, že soud měl obviněnou a její obhájkyň vyzvat k odůvodnění opravného prostředku ve lhůtě, kterou by za tím účelem stanovil. Pokud tak nepostupoval, vystavil se riziku, že v dané věci porušil zejména ustanovení čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve vztahu k ustanovením jednoduchého práva – § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu. Je třeba akcentovat i fakt, že popsána vada v tomto případě zatížila mimořádné opravné řízení sloužící k nápravě skutkových vad meritorního rozhodnutí a mohla tak mít nemalý vliv na správnost učiněného rozhodnutí, což by představovalo závažný a citelný zásah do právní sféry obviněné.

S ohledem na výše uvedené jsem přesvědčen o tom, že stížnostní řízení neproběhlo v mezích ústavních kautel a nastolenou otázku je třeba judikaturně vyřešit, byť jsem si současně vědom skutečnosti, že v dané věci již rozhodoval Ústavní soud, který svým usnesením ze dne 30. 11. 2011 pod sp. zn. III. ÚS 2606/11 ústavní stížnost obviněné jako zjevně neopodstatněnou odmítl, nicméně prezentovanou námitku obviněná ve své ústavní stížnosti neuplatnila a Ústavní soud se touto otázkou v odůvodnění svého rozhodnutí ani obiter dictum nezabýval.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud České republiky:

- 1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 6. 2011, č. j. 7 To 63/2011-99, byl porušen zákon v neprospěch obviněné M. T., a to v ustanoveních § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu, a v řízení předcházejícím též v ustanoveních § 251 odst. 1 a § 265h odst. 1 trestního řádu per analogiam,
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadané usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 6. 2011, č. j. 7 To 63/2011-99, zrušil, případně zrušil též i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud s ohledem na důvod zrušení pozbyla svého podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 25/2015](#)